

میرزا آقاخان نوری و نابودی میراث امیرکبیر

۶ تیر ۱۴۰۱ ساعت ۱۶:۵۲

علامت زوال و انقراض یک سلطنت و کشور و بدبختی و اضمحلال ملت و مردم مملکت این است که افراد نالایق و پست به مقامات عالیه برسند و پست های حساس را اشغال کنند. در کشور ایران هنوز هنرمندانی هستند و اشخاص لایق نمرده اند که چنین فردی بر مسند وزارت متکی شود.

با قتل امیرکبیر، میرزا آقاخان نوری (اعتمادالدوله) به صدارت رسید. میرزا آقاخان نوری فردی فاسد و وابسته به سیاست دولت انگلیس بود. از رویدادهای مهم دوران صدارت او جنگ سوم هرات است که با زیان های بسیاری برای ایران همراه بود. سرانجام در سال ۱۲۷۳ ه. ق و در دوران صدارت میرزا آقاخان نوری افغانستان از ایران جدا می شود و هیئت ایرانی به سرپرستی فرخ خان امین الدوله (که همگی به لژهای فراماسونری پیوستند) قرارداد ننگین پاریس را امضا می کنند. میرزا ملکم خان ناظم الدوله نیز از اعضای این هیئت است و به جمع وابستگان فراماسونری می پیوندد.

میرزا آقاخان نوری از سال ۱۲۶۸ ه. ق تا ۱۲۷۵ ه. ق، صدارت را بر عهده داشت و در این سال از صدارت عزل گردید. پس از تجزیه هرات از ایران توطئه های دولت استعماری انگلیس به منظور جدا کردن سیستان از ایران آغاز گردید تا اینکه سرانجام در سال ۱۲۸۹ ه. ق، به تجزیه بخشی از سیستان از ایران موفق گردید. ایران دوران سلطنت ناصرالدین شاه و صدارت میرزا آقاخان نوری عرصه نقش آفرینی های ریاکارانه دولت های روس و انگلیس به ویژه دومی بود، ولی جالب این جاست که در این دوران، یعنی روزگار صدارت میرزا آقاخان نوری در مقام مقایسه با روزگار صدارت میرزااحسین خان سپهسالار متجدد و منورالفکر و دوست نزدیک و یارگار میرزا ملکم خان ناظم الدوله، به لحاظ کمی و کیفی امتیازات خائنه کم تری به بیگانگان واگذار شده است. در دوران صدارت میرزااحسین خان سپهسالار و امین السلطان که هر دو از داعیه داران تجدد و مدرنیته هستند، بازار واگذاری امتیازات استعماری به بیگانگان از رونق غیرقابل مقایسه ای با دیگر ادوار برخوردار است. این امر، به روشنی نقش زمینه ساز مدرنیست ها و منورالفکران برای حضور استعمار در ایران را آشکار می کند.

ناصرالدین شاه پس از آن که با بحران ها و فشارهای ناشی از نفوذ مدرنیته و استعمار روبه رو شد، به فکر انجام پاره ای دگرگونی ها در ساختار اداری رژیم قاجاریه به صورتی تقلیدی از غرب پرداخت، ولی این بار از یک سو از صداقت و نیروی میرزاتقی خان خبری نبود و از دیگر سو نفوذ دولت های استعماری بیش از روزگار امیرکبیر گردیده بود و طبیعی بود که طرح تقلیدی ای که با سطح فکر ناصرالدین شاه هماهنگ باشد و توسط صدر اعظمی وابسته و فاسد اجرا شود، چیزی جز یک تراژدی نخواهد بود. ناصرالدین شاه در تاریخ ۲۰ شعبان ۱۲۸۷ فرمانی صادر کرد که به موجب آن شورای مملکتی شامل ۹ وزیر به ریاست صدراعظم تشکیل شود. وی سرانجام در سال ۱۲۸۸ ه. ق، صدارت اعظم را به میرزااحسین خان سپهسالار واگذار کرد.

بنا به نقل روایات تاریخی آیت الله حاج ملاعلی کنی با این انتساب مخالف بود و در نامه ای به ناصرالدین شاه چنین نوشت:

علامت زوال و انقراض یک سلطنت و کشور و بدبختی و اضمحلال ملت و مردم مملکت این است که افراد نالایق و پست به مقامات عالیه برسند و پست های حساس را اشغال کنند. در کشور ایران هنوز هنرمندانی هستند و اشخاص لایق نمرده اند که چنین فردی بر مسند وزارت متکی شود.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۴۸۷۸۲/آقاخان-میراث-نابودی-نور-میرزا>